

ОБЩИНСКИ НОВИНИ

НАЦИОНАЛЕН ЗНАК ЗА КАЧЕСТВО ЗА УЧЕНИЦИ И УЧИТЕЛИ ОТ СУ САТОВЧА

Учениците от 126 клас и учителите по чужди езици са наградени с Национален знак за качество, за отличната им работа по проект „Зелена планета“, eTwinning.

Проектът се реализира в периода от месец ноември 2021 до месец май 2022 г., с партньори – училища от България, Италия, Румъния и Република Северна Македония. В него се включиха 17 учители и 144 ученици.

Този проект е иновативен и представява добра педагогическа практика, чрез която осъществихме учене чрез правене. Реализирахме различни дейности, в които учениците бяха в центъра на проектните дейности - вземаха решения и изпълняваха с голям интерес и ентузиазъм поставените им задачи. Научиха се да работят с иновативни технологии в платформата

Twinspace, разглеждаха постиженията си, свързани с темата от различни ъгли.

Чрез проекта успяхме да мотивираме учениците към уважително поведение и отношение към опазване на околната среда. Насърчихме ги да станат информирани граждани, способни да предприемат действия.

Обменихме добър опит с колегите от европейските училища и в този смисъл резултатите от проекта имаха мултикултурен ефект.

Благодарим на нашите ученици за отличната работа в часовете по проектно-базирано обучение, на главния координатор на проекта – г-жа Заприна Глушкова от СУ „Никола Вапцаров“, гр. Хаджидимово и на Националното звено за координация към ЦРЧР, гр. София, за високата оценка, коментират от училището.

ЗАПОЧНА СЕЗОНЪТ ЗА ГРУПОВ ЛОВ НА ДИВА СВИНЯ И МЕСТЕН ДРЕБЕН ДИВЕЧ

Ловният сезон ще продължи до втората неделя на месец януари следващата година.

Индивидуалното и групово ловуване на дребен местен и водоплаващ дивеч се прави в събота, неделя и в дните, обявени за официални празници. След 1 януари водоплаващ дивеч може да се ловува и в сряда. Извършва се само през деня - един час преди изгрева и един час след залеза на слънцето.

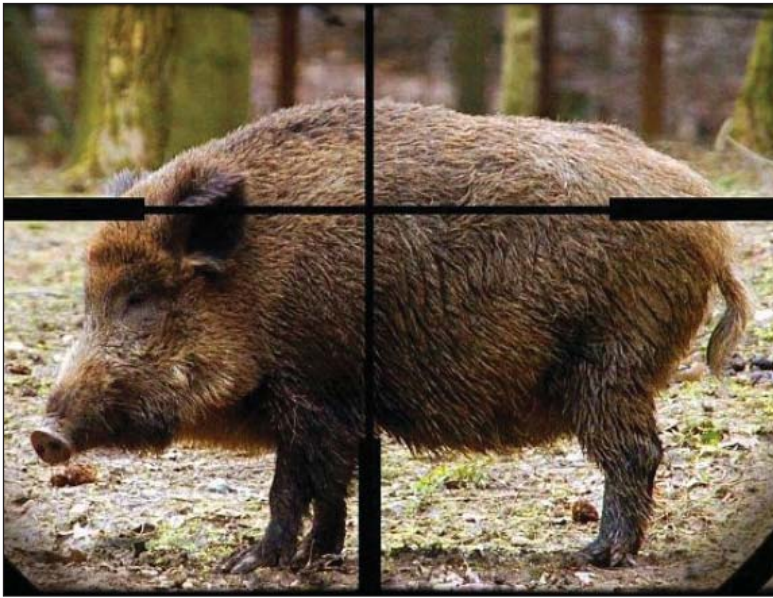
Разрешителното за индивидуален лов на мигриращ и водоплаващ дивеч се издава за срок от един месец, като за фазан, яребица и кеклик то е с фиксирани дати на ловния излет, съгласно утвърден график.

Забранено е използването на електрически звуковъзпроизвеждащи устройства, живи птици за примамка, също така ловни хрътки и други забранени средства и методи за ловуване.

Във връзка с превенцията за ограничаване

разпространението на болестта Африканска чума по свинете, ловът на дива свиня ще се провежда при стриктно изпълнение на мерки за биосигурност и дезинфекция, предупреждават експертите.

Ловните дружинки на територията на община Сатовча се придържат към въведените правила и забрани.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - САТОВЧА, БЛАГОЕВГРАДСКА ОБЛАСТ

2950 с. Сатовча, обл. Благоевград, ул. „Тодор Шопов“ № 37, тел. 0897/13 17 33 Брой 99 E-mail: obs_satovcha@abv.bg

На 30 септември 2022 г. се проведе заседание на Общински съвет – Сатовча.

Общинският съвет – Сатовча, прие:

- Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2022-2032г.;

- Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2022-2024 г.;

- Отчет за състоянието на общинския дълг към 31.12.2021 г.;

- Отчет за изпълнението на бюджета на община Сатовча към 31.12.2021 г.;

- Отчет за изпълнението на решения на Общински съвет Сатовча за времето от 01.01.2022 до 30.06.2022г.;

- Информация за финансовото състояние на общински фонд „С един лев в помощ на болните деца от община Сатовча“ и изпълнението на приетите решения;

- актуализация на Поименния списък за капиталови разходи на община Сатовча за 2022 г.;

- актуализация на Програмата за управление и разпореждане с имотите – общинска собственост, през 2022 г.;

- Протестна декларация относно намеренията на Българската агенция по безопасност на храните за разпродажба на сградите на ветеринарните лечебници на територията на община Сатовча.

Общинският съвет даде съгласие:

- за кандидатстване на община Сатовча за закупуване на лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж по Целева програма „Патронажна мобилност за доставяне на топъл обяд“; финансирана от фонд „Социална закрила“;

- за определяне на дейността по предоставяне на топъл обяд като местна дейност по смисъла на Закона за публичните финанси на територията на община Сатовча и за кандидатстване по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Топъл обяд“ по Програмата за храна и основно материално подпомагане 2021-2027 г., съфинансирана от Европейския социален фонд;

- за определяне на представител на община Сатовча за участие в извънредно заседание на Общото събрание на Асоциацията по ВиК на обособена територия Благоевград и одобряване проекта за дневен ред;

- провеждане на публичен търг с явно наддаване за отдаване под наем на помещение, находящо се на първи етаж от 3 мж. (старо училище) село Плетена;

- за продажба на УПИ V (пети) от кв. 64 (шестдесет и четвърти) по плана на село Кочан, община

Сатовча, одобрен със Заповед № 180/1989г., с площ на имота 650 кв. м;

- за провеждане на публичен търг с явно наддаване за продажба:

• на имот с идентификатор 65440.42.115 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18-510 от 31.07.2019 година на изпълнителния директор на АГКК, землище на село Сатовча, община Сатовча, с площ 1283 кв. м, с трайно предназначение на територията земеделска, начин на трайно ползване друг вид дървопроизводителна гора;

• на УПИ IV – 578, кв. 26 по плана на село Ваклиново, одобрен със Заповед № 3592 от 1960 г. и Заповед № 345 от 2022 г., с площ на парцела 270 кв. м, ведно с построената в същия урегулиран поземлен имот двуетажна полумасивна сграда, със застроена площ 85 кв. м;

• на действително добита дървесина франко временен горски склад, обособена в партия от Обект № 2201, Отдел/Подотдел 332 „д“, землище на село Кочан – собственост на община Сатовча;

- за одобряване на задание и разрешаване изработването на Подобен устройствен план (ПУП – ПР) за изменение на уличната регулация:

• на улица, започваща от О.Т. 206 до О.Т. 104 между кв. 40 и кв. 44 по плана на село Сладен

• на улица, започваща от О.Т. 102 до О.Т. 107, кв. 15 по плана на село Годешево

- за изменение на ОУП на община Сатовча и одобряване на задание за изменение на ОУП във връзка с допуснатото изработване на ПУП – ПЗ за промяна на предназначението на имот с идентификатор 12499.54.1, местност „Алик“, землище на село Вълкосел, община Сатовча, от начин на трайно ползване земеделска територия, изоставена нива в начин на трайно ползване ПП – предимно производствени устройствени зони и терени за застрояване с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения и одобряване на задание;

- за промяна начина на трайно ползване на поземлен имот с идентификатор 21868.74.46 в землището на село Долен – общинска публична собственост, с начин на трайно ползване за селскостопански, горски, ведомствен път, с площ от 1118 кв. м, поради отпаднала необходимост.

Комисия за защита на потребителите (КЗП) 0700 111 22

Телефон на потребителя 0700 122 99

Дайте Вашето мнение и коментар за вестника на община Сатовча на редакционния ни телефон:

0700 010 006, 07541/20-75 или на адрес: с. Сатовча, ул. „Тодор Шопов“ 37

Открит е телефонен пост 070010006 в общината, можете да говорите толкова дълго, колкото поискате, само за 0,13 лв.

07541/20-66 – дежурен общински съвет за отбрана при Общинска администрация Сатовча

НОВИНИ

СЕДМИЧЕН КАЛЕНДАР

10 Октомври 2022 година, Понеделник,
Световен ден за психичното здраве
Отбелязва се от 1992 г. с решение на Световната федерация за психично здраве и с подкрепата на Световната здравна организация.

Световен ден против смъртното наказание.

Отбелязва се от 2003 г. по инициатива на Световната коалиция срещу смъртното наказание. Организацията е учредена на 13 май 2002 г. в Рим, Италия, от близо 60 правозащитни и други организации от целия свят. С решение на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 26 септември 2007 г. на същата дата се отбелязва и Европейският ден против смъртното наказание.

12 Октомври 2022 година, Сряда,
Ден на българската община

Чества се съгласно решение на 3-ото Общо събрание на Националното сдружение на общините, прието на 18 юни 1998 г. в Благоевград. На този ден през 1882 г. в бр. 117 на „Държавен вестник“ е обнародван първият Закон за общините и градското управление в България.

Световен ден за борба с артрит

Отбелязва се от 1996 г. по инициатива на Международната организация за борба с артрит и ревматизма, с цел да се повиши информираността относно заболяването и да се насърчат семействата на болните за използването на всички възможности за подобряването на качеството на живот на страдащите от такива заболявания.

14 Октомври 2022 година, Петък,
Петковден - начало на зимата

Празникът в чест на Св. Параскева (Параскева на гръцки означава „петък“ оттук и българският вариант - Петка) - Света Петка Търновска - Петковден, се смята за завършек на есента, а с това и на активния стопански цикъл. Преподобна Петка, наречена още Българска, живее в края на X и началото на XI век. Нейно родно място било селището Епиват близо до град Каликратия (Мраморно море), а родителите и били благочестиви и уважавани християни. Още като десетгодишна св. Параскева чула в храма гласа на Исус Христос и решила да се посвети на вярата. Сменила дрехите си с просешки и често раздавала своето имущество на бедните. Напуснала дома си и обходила светините на Константинопол, заминала за Светите места, посетила Йерусалим и Божи гроб и се установила в Йорданската пустиня. Тя следвала примера на св. Мария Египетска, като живяла тук много години. Предусещайки смъртта си, тя се завърнала в Епиват и след две години тихо изгаснала, водейки усамотен и свят живот. По онова време вече нямало нейни живи роднини и била погребана вън от градските стени като чужденка. Дълги години гробът на светицата бил забравен - когато наблизо бил погребан някакъв моряк, двама местни християни имали видение, в която Св. Параскева била с царски одежди и заобиколена от Христови воители. Тя помолила да извадят мощите и да ги пренесат. Св. Параскева е била известна в земите на византийска Тракия и когато след битката при Клокотница (9 март 1230 г.) цар Иван Асен II постигнал българска военна и политическа хегемония на Балканите, той изискал мощите от Латинската империя. Нетленното тяло на преподобната било пренесено тържествено в столицата Търново. Още във времето на цар Иван Асен II било съставено нейно българско житие, като бил написан и разказ за пренасянето на мощите ѝ в Търново. Най-големият връх в увековечаването на св. Петка Търновска е написаното от св. Патриарх Евтимий житие, което става известно, дори в средновековна Европа. На този ден обикновено става заплождането на домашните животни, известно още като овча сватба или мърлене. В битовото християнство Света Петка се почита като покровителка на жените и техните домашни дейности - прядене, тъкане, кроене, шиене. Именници са Петка, Параскева, Парашкева, Петко, Петкана, Пенка, Паро, Парун.

15 Октомври 2022 година, Събота,
Световен ден на селските жени

15 октомври е обявен за Световен ден на селските жени - обявен по време на 62-та сесия на Общото събрание на ООН, съгласно резолюция от 18 декември 2007 г. Идеята на международната организация привлече вниманието към проблемите на селските жени. Инициативата започва по време на Конференцията на ООН за жените през септември 1995 година в Пекин. Сред основните поддръжници на идеята са: Международната федерация на земеделските производители (IFAP), асоциирана страна на жените на света (ACWW), мрежа от Африка жените в селските райони асоциации (NARWA) и жените от WWSF. Отбелязването на празника се счита за практичен начин за получаване на признание и подкрепа за много функционалността на жените в селските райони, които са предимно земеделски производители и дребни предприемачи. Инициативният комитет към ООН реши Световният ден на жените в селските райони да бъде на 15 октомври - ден преди Световния ден на прехраната, заради решаващата роля на селските жени в производството на храни и сигурността на храните

Световен ден на чистите ръце

Отбелязва се от 2008 г. в рамките на обявената от ООН Международна година на хигиената.

16 Октомври 2022 година, Неделя,
Световен ден на прехраната

Отбелязва се по решение на Организацията на ООН по прехрана и земеделие (ФАО) в деня на създаването ѝ (16 октомври 1945). Организацията е сформирана в Квебек (Канада), но седалището ѝ се намира в Рим (Италия). Към момента в организацията членуват над 190 държави. България е член на организацията от 1967 г.

КОНКУРС ЗА КРАТЪК РАЗКАЗ „ЛИТЕРАТУРА В ДВИЖЕНИЕ“

Фондация „Елизабет Костова“ обявява конкурс за кратък разказ с висока художествена стойност до 3000 думи, който да бъде пресъздаден в кратък анимационен филм и разпространен в България и чужбина, с цел популяризиране на съвременната българска литература с нови изразни средства. Победителят в конкурса ще бъде селектиран от независимо жури от писатели, визуални артисти и куратори на изкуство.

В продължение на 15 години водеща цел на Фондация „Елизабет Костова“ е да популяризира съвременната българска литература в англоезичния свят и да създава възможности пред българските автори за обмен, обучение и публикации извън България. Ето защо сега бихме искали да предоставим възможност на съвременните български писатели да представят своята работа чрез изразните средства на анимационното изкуство и така да достигнат нови, неочаквани и по-широки публики.

Проектът Литература в движение/Fiction in Motion се осъществява в партньорство със студио ROBO LAB, колектив от визуални артисти и аниматори. Реализацията на филма по изборния кратък разказ ще бъде осъществена до месец май 2023 година.

В конкурса се допускат:

- оригинални творби (кратък разказ до 3000 думи) във всички жанрове, написани след 1980-та година на български или английски език от български автори;
- публикувани и непубликувани разкази;
- утвърдени и дебютиращи автори, включително такива без публикации.

За да кандидатствате, моля, изпратете вашето произведение (разказ до 3000 думи на български или английски език) и кратка биография на имейл vkostova@ekf.bg с тема на имейла Fiction in Motion. Ако кандидатствате с публикувано произведение, моля, посочете място и година на публикация. Всеки автор може да кандидатства с едно произведение.

Краен срок за кандидатстване: 27.10.2022 г. (четвъртък)

Обявяване на резултата: 11.11.2022 г. (петък)

Проектът се осъществява с подкрепата на Министерство на културата на Република България.

НАГРАДИ „РИЦАР НА КНИГАТА“

Наградите „Рицар на книгата“ са учредени през 2004 г. от издателство „Сиела“. През 2006 г. правата за организиране на събитието и присъждане на наградата са прехвърлени на Асоциация „Българска книга“ - най-голямото обединение на книгоиздатели и книготърговци в страната, в което членуват над 120 юридически лица, създаващи повече от 90% от книжната продукция в България.

Наградите „Рицар на книгата“ се връчват ежегодно на 23 април - Световния ден на книгата и авторското право. Те се присъждат в знак на признателност към хората, чиито труд и усилия са допринесли за развитието на книгата през изминалата година. От самото учредяване на наградата тя се дава на журналисти с най-голям принос в отразяването на издателския бизнес у нас. От 2006 г. се връчва специална награда на политици и общественици за принос им в книгоиздаването, а по-късно през годините към наградата се добавят и категориите за библиотека/библиотекар и учител/училище.

С тази награда Асоциацията на книгоиздателите в България отбелязва Световния ден на книгата и авторското право - празник, който се чества от 1996 г. под патронажа на ЮНЕСКО като признание за въздействието на четенето и образованието върху човешкото развитие. Чрез тази проява ЮНЕСКО насърчава четенето, публикуването и защитата на авторските права. 23-ти април се празнува от редица организации, културни институции и лица, занимаващи се с книги, литература и авторско право.

ПРИТЧА ЗА ЩАСТИЕТО

Цял живот го търсим, преследваме, подминаваме. Щастието! То винаги е край нас, само трябва да се научим да го забелязваме в малките неща, в дните, в които смятаме, че не ни се случва нищо. В рубриката ни „Притчи“ споделяме една поучителна притча за щастието.

Минавало щастието през гората, но паднало в дълбока яма. Започнало да плаче, но в този миг покрай ямата минал мъж. Щастието започнало да вика за помощ.

- Какво ще ми дадеш в замяна? - питал мъжът.
- Какво искаш? - отговорило Щастието.
- Искам голяма и красива къща с изглед към морето.

В миг желанието на мъжа се изпълнило, той се затичал към новата си скъпа къща и забравил за Щастието в ямата. То започнало да вика още по-силно. Минал друг мъж покрай ямата и чул виковете му.

- Човече, измъкни ме оттук. - замолило Щастието.
- Какво ще ми дадеш в замяна? - попитал мъжът.

- Каквото поискаш. - отговорило Щастието.

- Искам много коли, все скъпи и хубави. - пожелал си мъжът.

Неговото желание също се изпълнило, а той също не помогнал на Щастието.

То загубило надежда, но не след дълго минал друг мъж, който го извадил от дълбоката яма и продължил по пътя си. Щастието го настигнало и го попитало какво иска да получи в замяна, а мъжът казал, че не се нуждае от нищо. Така щастието вървяло след него, без да го напуска никога.

ФОТООБЕКТИВЪ

Ако желаете да публикувате и Ваши интересни фотографии, моля изпращайте материалите си на адрес:
Сатовча 2950, ул. „Тодор Шопов“ №37, факс: 07541/20-95,
e-mail: satovchabl@abv.bg

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

**ОБЕЗЩЕТИЯ ПРИ ВРЕМЕННА
НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ И
ТРУДОУСТРОЯВАНЕ**

България е сред страните в Европейския съюз, в които процентът на заболяемостта на населението е един от най-високите. Това неминуемо се отразява и на взаимоотношения между работещите и работодателите, които съответно са двете страни на трудовите правоотношения.

Благодарение на социалната система, държавата се е погрижила да обезпечи случаите, в които работещите следва да ползват отпуск, поради временна неработоспособност и при трудоустройство. Кой има право на обезщетение в тези случаи, коментират експерти в сферата на трудовото право.

Осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение вместо възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустройство, ако имат най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск. Изискването за 6 месеца осигурителен стаж не се отнася за лицата, ненавършили 18-годишна възраст.

Осигурените лица за трудова злополука и професионална болест имат право на парично обезщетение за трудова злополука или професионална болест, както и на обезщетение при трудоустройство в тези случаи независимо от продължителността на осигурителния стаж.

Паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустройство, бременност и раждане, отглеждане на дете до 2-годишна възраст, осиновяване на дете до 5-годишна възраст и отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) и помощите от държавното обществено осигуряване се изчисляват и изплащат от Националният осигурителен институт на осигурените лица по декларирана от тях лична платежна сметка, обозначена с Международен номер на банкова сметка (IBAN), водена от доставчик на платежни услуги, лицензиран от Българската народна банка, или от клон на доставчик на платежни услуги, осъществяващ дейност на територията на страната.

Ако лицето няма право на обезщетение или помощ, дължостното лице, на което е възложено ръководството по изплащането на обезщетенията и помощите или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт, издава разпореждане за отказ. Разпореждането се отменя, ако в давностния срок по закон лицето или осигурителят представят нови или допълнителни доказателства, установяващи правото на обезщетение или помощ.

Длъжностното лице издава разпореждане за спиране на производството по отпускането или изплащането на обезщетенията за временна неработоспособност, трудова злополука или професионална болест, трудоустройство, бременност и раждане, отглеждане на дете до 2-годишна възраст, осиновяване на дете до 5-годишна възраст и отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя), когато са обжалвани актове на органите на медицинската експертиза. Също така когато е необходимо да бъде извършена проверка от контролен или друг компетентен орган относно обстоятелства от значение за правото или размера на обезщетението, като в този случай спирането е до приключване на проверката, но за не повече от 6 месеца, както и когато не са предоставени данни за издадените болнични листове и решенията по обжалването им в определения за това регистър.

Осигурителят изплаща на осигуреното лице за първите три работни дни от временната неработоспособност 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение.

Паричните обезщетения за временна неработоспособност се възстановяват от лицата за периода, за който им е отпусната пенсия за инвалидност за същото заболяване, с изключение на случаите, когато болничният лист е издаден при обективни данни за обостряне на състоянието, както и с интервенции, свързани с лечение на хроничното заболяване.

**РЕАЛИЗИРАНИТЕ ЖИВОТНИ И МЛЯКО
МОГАТ ДА СЕ ДОКАЖАТ И ЕЛЕКТРОННО**

Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателна агенция (ДФЗ-РА) предоставя възможност на кандидатите по схемите за обвързана подкрепа за животни за Кампания 2022 г. да докажат произведената и реализирана от тях продукция (мляко и млечните продукти, както и реализираните на пазара животни) и електронно.

Те могат да изпратят опис по образец на e-mail до съответната областна дирекция на ДФ „Земеделие“ по постоянен адрес на кандидата (за физически лица) и адрес на управление на кандидата (за ЕТ и юридическите лица) не по-късно от 25.10.2022 г. Контактите на областните дирекции са публикувани на Интернет страниците на ДФЗ.

Всеки един e-mail е необходимо да съдържа попълнен електронен опис на предоставяните документи изтеглен от сайта на ДФ „Земеделие“ и фото копия на документите или сканирани копия в различни формати на файловете (за предпочитане PDF). След получаване на електронният опис и импортирането му в ИСАК, служител от съответната областна дирекция ще се свърже с кандидата да се яви в съответната областна дирекция

да завери с подпис въведените данни и приложените в e-mail документи доказващи реализация на продукцията и за подписване на декларацията по чл. 27в, ал. 4 на Наредба 3 от 17.02.2015 г. – което се явява последен етап от процедурата по прием.

Големината на прикачените файлове в едно с описания електронен опис не трябва да надхвърля 12 MB. В случай, че файловете са по-големи от 12 MB, то е необходимо кандидата да ги изпрати с повече от един e-mail (Препоръчително е упоменаването в текста на електронното писмо за наличието на повече от едно писмо с документи).

Държавен фонд „Земеделие“ припомня, че периода за отчитане е от 5 до 31 октомври 2022 г. Документите доказващи произведената и реализирана продукция следва да са издадени в периода от 01.10.2021 г. до 30.09.2022 г. за Кампания 2022.

Важно е да се отбележи, че e-mail-и изпратени на грешна областна дирекция на ДФ „Земеделие“ няма да бъдат обработвани. Няма да бъдат приемани и обработвани e-mail-и изпратени след 17:30 часа на 25.10.2022 г.

**НАД 30 НОВИ УСЛУГИ ЗАРАБОТИХА В
ОБНОВЕНИЯ ЕЛЕКТРОНЕН ПОРТАЛ
НА НАП**

Над 30 нови електронни услуги разработи НАП в интерес на потребителите през последната година. Те са достъпни с квалифициран електронен подпис (КЕП) или с персонален идентификационен код (ПИК) в обновената e-платформа на приходната агенция. Сред най-новите услуги са: възможността с ПИК да се правят справки за контролни производства и за документите, връчени, получени или изпратени във връзка с ревизии и проверки, подаване на искане за прихващане или възстановяване на надвнесени суми, промяна на имейл и телефон за кореспонденция и други.

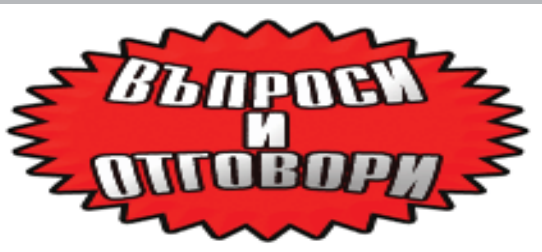
Обновената платформа предлага на данъкоплатците по-интуитивна навигация, лесен достъп до информацията за всяка една услуга и функционалност, която улеснява декларирането и плащането на данъци и осигурителни вноски както на физическите лица, така и на юридическите.

В новия Е-портал потребителите с КЕП с вписан идентификатор, имат възможност за автоматичен достъп до своите електронни услуги и тези на други граждани или фирми, които представляват, без да се налага да подават заявление или да посещават офис на НАП. Притежателите на електронен подпис могат също да предоставят на други лица с КЕП пълен или частичен достъп, който впоследствие може да бъде разширяван, като дадените права се отнасят за всички или за определени електронни услуги.

При премиване към обновения Портал за e-услуги се запазват текущите достъпи на потребителите, притежаващи ПИК, без да се налага да подават ново заявление или да посещават офис на НАП.

Повече от година, за удобство на потребителите, старият и новият Е-портал функционираха едновременно, като през това време бяха прехвърлени всички потребителски профили и правата на достъп. В началото на октомври достъпът до старата платформа за електронни услуги на НАП ще бъде спряна, напомнят още от приходната агенция.

Потребителите могат да намерят повече информация за новия портал за електронни услуги и видео представяне в сайта на приходната агенция.

Въпрос: *Кои семейства имат право на детски добавки? Имам внучка на 4 месеца, родителите ѝ са на свободна практика. Какви документи трябва да се предоставят и къде - в общинските служби или в НАП?*

Отговор: Право на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст имат семействата със средномесечен доход на член от семейството за предходните 12 месеца, по-нисък или равен на дохода, определен за целта в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

В закона за държавния бюджет на Република България за съответната година се определя:

1. доходът, при който месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст се отпускат в пълен размер (от 01.01 до 31.03.2022 г. доход до 410 лв., а от 01.04.2022 г. – до 510 лв.);

2. доходът, при който месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст се отпускат в размер 80 на сто от пълния размер на помощта (от 01.01 до 31.03.2022 г. доход от 410,01 лв. до 510 лв., а от 01.04.2022 г. – от 510,01 лв. до 610 лв.).

ДАНЪЧЕН КАЛЕНДАР

ОКТОМВРИ 2022г.

До 15-ти октомври:

ЗКПО
1. Внасяне на месечните авансови вноски за октомври за корпоративния данък по ЗКПО.

2. Деклариране и внасяне на данъка за трето тримесечие върху хазартната дейност от игри с игрални автомати и игри в игрално казино.

Наредба № Н-18 от 13.12.2006 г.

1. Подаване на данни от производител/вносител на фискални устройства за разчетени фискални паметни през месец септември.

2. Подаване на данни от производител/вносител на фискални устройства за сервизните техники, имащи право да извършват сервизна дейност на произведените от тях ЕСФП, преминали обучение и получили сервизен ключ през месец септември.

3. Подаване на данни от сервизна фирма на фискални устройства за издадените свидетелства за регистрация на фискални устройства, за прекъсване и започване на сервизното обслужване, както и за получени уведомления за загубване, повреждане или унищожаване на свидетелството за регистрация на фискалното устройство през месец септември.

4. Подаване към НАП на стандартизиран одиторски файл от лица, регистриращи и отчитащи продажби с документ по чл. 52о от Наредба № Н-18, съдържащ информация за направените в електронния магазин поръчки, по които са извършени доставки на стоки/услуги през месец септември.

Съгласно чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, се предоставят на семействата, които отговарят на условията по-горе и живеят постоянно в страната, при условие че детето:

1. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

2. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

3. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

4. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние;

5. живее постоянно в страната.

Семейните помощи за деца се отпускат от дирекция „Социално подпомагане“ въз основа на заявление-декларация по образец. Те се отпускат със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“ или упълномощено от него лице. Отказът за отпускане на семейна помощ за деца се мотивира. Заповедта за отказ се съобщава писмено на лицето, подало заявлението-декларация, в 7-дневен срок от издаването ѝ. Заповедта подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административен процесуалния кодекс. Решението на съда е окончателно.

С оглед гореизложеното, следва да се обърнете по компетентност към дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес. Координати на всички дирекции „Социално подпомагане“, както и подробна информация за предоставяне на семейни помощи за деца, може намерите на интернет страницата на Агенцията за социално подпомагане: <https://asp.government.bg/>.

Въпрос: *ЕТ съм и имам само осигурителен доход. Това доход ли е за да получавам детски помощи за деца? В заявлението има само графа за брутни доходи. И ако е доход, къде да го занеса?*

Отговор на МТСП: Съгласно § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за семейни помощи за деца (ДР на ЗСПД) „доход“ са всички брутни доходи на семейството, които са облагаеми по Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), както и получаваните пенсии, обезщетения, помощи и стипендии, с изключение на добавката за чужда помощ по чл. 103 от Кодекса за социално осигуряване, стипендиите на учащите се до завършване на средно образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, както и помощите и средствата, получени по този закон и по Закона за закрила на детето и Закона за хората с увреждания. Съгласно чл. 3, ал. 1, 3 и 4 от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, в заявлението декларация за отпускане на семейни помощи по чл. 7 и 8 от ЗСПД лицата декларират брутните доходи на семейството, получени за последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, през който е подадено заявлението декларация. Брутните доходи се изчисляват по реда за определяне на облагаемия доход ЗДДФЛ. Доходите се декларират за месеца, през който са получени, независимо за кой период се отнасят. Същевременно, осигурителният доход не е брутен доход по смисъла на ЗСПД. За повече информация за получаване на семейни помощи за деца следва да се обърнете към съответната дирекция „Социално подпомагане“. Определянето на облагаем доход по ЗДДФЛ е от компетентните на Националната агенция за приходите.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

КАК МОЖЕМ ДА ИЗПОЛЗВАМЕ ОПАДАЛИТЕ ЕСЕННИ ЛИСТА В ГРАДИНАТА?

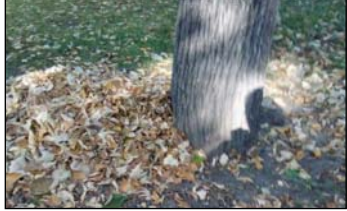
Есента настъпи, а дърветата и храстите започват да се освобождават от листата си, подготвяйки се бавно за зимните условия. В природата никой не събира листата, но явно те изпълняват своята функция по друг начин. А какво да правим с тях в нашите градини – трябва ли да ги събираме?

В природни условия рядко се засажат дървета, храсти или цветя, никой не ги тори, не следи киселинността на почвата, не събира падналите листа. Защо ние, в нашите градини, не можем да си позволим да оставим нещата без надзор и да разчитаме на перфектния механизъм на природата?

В природата няма нищо излишно

Патогенната микрофлора, като правило, засяга слабите растения, потискайки тяхното развитие и най-често те изсъхват. Полезната почвената микрофлора минерализира органичната материя, като я превръща в храна за здравите растения. Детайл от този съвършен организъм са опадалите листа. Килимът от тях създава слой между почвата и снежната покривка, а през пролетта предпазва покълналите растения от замръзване. По-късно листата се разлагат, но почвата не е силно обогатена с хранителни вещества. Тук се крие още един удивителен детайл от съвършения организъм на природата.

По време на вегетацията листата са богати на хранителни вещества, получават всички полезни за растенията макро- и микроелементи и благодарение на това в тях протичат сложни биохимични процеси. През есента, точно преди да напуснат дърветата и храстите, листата отдават всички полезни вещества обратно към растенията и чак тогава опадат. Следователно те имат малка хранителна стойност.

В слоя от опаднали листа от овощните дървета, ягодоплодни и декоративни храсти, както и в природата, зимуват различни насекоми, в това число и насекоми вредители и ларвите им, които причиняват значителни поражения на нашите растения.

Патогените на сивото и плодовото гниене, струпяване, брашнеста мана, различни видове петнистост и други болести зимуват в листата. В началото на пролетта спорите на тези гъбички покълват в гниещата вече листна маса, хранят се от нея и с нова сила заразяват градинските култури. Почистването на градината може значително да намали негативните явления.

Какво да правим с опадалите листа?

Изгарянето на листата е едно от решенията, но при него замърсяваме околната среда с вредни микрочастици дим, съдържащи въглероден оксид и други вредни токсични съединения, а количествата пепел са минимални. Те могат да намерят и други полезни приложения, а едно от тях е да се използват като мулчиращ материал за някои предимни култури – лук и чесън.

Отличен материал за приготвяне на компост

Компостът от опаднали листа няма висока хранителна стойност, но отлично подобрява структурата на почвата. Сборният компост, в който влизат и листа притежава и двете добри качества – обогатява с хранителни елементи и подобрява структурата. При правилно приготвяне на компоста загиват насекомите вредители и личинките им, но патогенните микроорганизми могат да оцелеят и да се съхранят дълго време.

Опаднали болни листа от градинските растения трябва да се обработят с карбамид преди внасянето им в компоста. Разтварят се 500 г карбамид в 10 л вода и с този разтвор се омекрат листа. За мулчиране и приготвяне на компост могат да се използват и листата на повечето диворастящи растения.

Листата на дъба, кестена и ивата съдържат голямо количество танини, които са трудноразлагаеми и могат да се използват за мулчиране, но не е желателно да се влагат в компоста, защото забавят разграждането.

Да събираме или не опадалите листа през есента е индивидуално решение, но ако не успеем да го направим, тогава трябва да стане в ранна пролет, когато вредителите все още не са напуснали зимните си убежища.

КАК ДА ИЗЧИСТЯ ЗАГОРЯЛАТА ТЕНДЖЕРА

На всеки се е случвало да загори любимата си тенджера. И всеки знае колко неприятно и на моменти невъзможно е чистенето и след този момент. Ето няколко практически съвета как да се справите със създалия се проблем:

- Ако е загоряла по време на готвенето, яденето не трябва да се прехвърля веднага в нов съд. Първо се поставя в тава със студена вода. По този начин загорялото ще залепне за дъното. Едва тогава може да се пресипе в нов съд;

- Дъното на загорялата тенджера се покрива със сол и се оставя да престои един час. След това се измива, като дъното предварително може да се избърше с вестник;

- Ако загорялото петно е леко, пробвайте да измиете съда първо със студена, а после с гореща вода. Повторете ако е необходимо;

- Налейте в загорялата тенджера вода и добавете 1 чаена лъжичка сода. Сложете на котлона и оставете да заври. Ефектът е мигновен;

- Работа върши и като се накисне тенджерата с прах за пране, и остави да постои известно време;

- Всички видове препарати за почистване на изгоряло също вършат работа, стига да престоят известно време, за да имат максимален ефект. Ако нямате наличен и препаратите за почистване на фурна също не са за изхвърляне;

Почистване на загоряло

- Поставянето на прах за миялна машина с малко гореща вода за 20-30 мин. свалят загорялото;

- Тенджерата се пълни с белина достатъчно, че да покрие загорялата част. Остава се едно денонощие. На сутринта няма да има нужда дори да търкате - само изплакнете;

- Друг интересен начин за справяне е сипването на 3-4 лъжици дървесна пепел и половин литър вода в съда. Завира на котлона и нищо не остава от загорялото;

- При най-тежките случаи може да се използва препарат Зебра/згура/. С него обаче трябва да се работи изключително внимателно, с ръкавици, тъй като гори кожата на ръцете;

Ако нищо от горензброените не помогне най-добре се съобийте със стъргалка за загоряло.

СЕЛСКА СУРОВА ТУРШИЯ

Продукти: • 5 кг червени чушки

- 1 1/2 кг зелени домати
- 1 кг моркови
- 1 кг зеле
- 1/2 кг карфиол
- 1/2 кг целина
- 1/2 кг лук
- 300 г чесън
- 10 л вода
- 800 г сол

Приготвяне:

Зеленчуците се нарязват на едри парчета и се слагат в бидон или друг подходящ съд с голяма вместимост.

Водата и солта се смесват и се кипват и с получената саламура се заливат зеленчуците. Тя не трябва да е хладка, използва се или докато е гореща, или след като изстине добре.

Туршията се притиска с кръстачка, върху която се поставя камък или друга тежест. На всеки 2 дена се претака. Готова е след от около 2-3 седмици.

Попълнете празните квадратчета, така че всеки ред, всяка колона и всяка 3x3 секция да съдържа числата от 1 до 9.

3	4	8	2	6	7	1
	8				9	
7	6	9			4	3
	8	1	2		3	
	3				9	
	7	9	4		1	
8	2		4		5	9
		7			3	
4	1	3	8	9	6	2

ПТИЧЕ ПРОСО

Птиче просто или литоспермум /Lithospermum/ е род едногодишни или многогодишни тревисти растения, които принадлежат към семейство Граповолитни. В рода влизат има около 60 вида растения, но като декоративни се използват само два - разпростиращото се и оливолистното птиче просо.

Родът се е разпространил по целия свят, но като че ли най-често се среща в Северна и Южна Америка, Мексико, Средиземноморието и Китай. Някои видове птиче просо се използват в китайската медицина като традиционно антибактериално и имуностимулиращо средство.

Видове птиче просо

Полското птиче просо /Lithospermum arvense/
Представява едногодишно или двугодишно тревисто растение. Има вретеновиден, разклонен корен. Стъблото на полското птиче просо достига до 15-40 см височина. Долните листа на растението са удължено - овални с дръжки. Горните листа са ланцетни, заострени, приседнали.

Цветовете са беззникави, по-рядко синкави, стоящи на къси дръжчици и събрани в съцветия с малко цветове, които при узряването на семената стават рехави. Плодчетата са сиви, матови, набръчкани, много твърди орехчета. Всяко орехче е яйцевидно, тристенно, към върха удължено и стеснено, разширено в основата, с голямо триъгълно пълче, с 2 точки в средата.

Полското птиче просо цъфти през пролетта и лятото. У нас се среща из тревистите места и храсталациите, докъм 1300 м надморска височина. Растението е разпространено още в Средна Европа, Сибир, Япония, Китай и Иран.

Лечебното птиче просо /Lithospermum officinale/

Представява многогодишно тревисто растение със силно развит корен. Стъблата му са изправени и силно разклонени, достигат до 1 м височина. Листата на лечебното птиче просо са ланцетовидни, с изгъннали отдолу странични жилки, приседнали, заострени, с прилегнали четинки. Цветовете са дребни.

Чашката е дълбоко 5-делна. Венчето е 4-7 мм дълго, малко по-дълго от чашката, дребно, беззникаво или жълтеникавобяло, по-рядко синкаво. Плодовете са синкавобели, съвсем гладки, лъскави орехчета. Лечебното птиче просо цъфти през април-август.

Лечебното птиче просо се среща из влажните тревисти и сенчести места, нарядко почти в цялата страна, като достига до 1000 м надморска височина. Разпространено е още в Средна Европа, Средиземноморието, европейската територия на Русия с Кавказ, Сибир и Средна Азия, Балканския полуостров, Мала Азия, Монголия, Иран.

Пурпурновиолетовото птиче просо /Lithospermum purpureo - ceoruleum/

Представява многогодишно тревисто растение с разклонено коренище. Стъблата достигат до 60 см височина. Листата са ланцетни, разположени последователно, заострени, с неясни странични жилки, тъмнозелени отгоре, светлозелени отдолу, меки.

Цветовете на този вид са едри, красиви, отначало пурпурночервени, после стават сини, събрани в спираловидни съцветия. Зрелите плодчета на пурпурновиолетовото птиче просо са продълговати, порцеланово бели, твърди, лъскави, наподобяващи перли зрънца.

Растението се среща в европейската част на Русия, Кавказ, Средна Европа, Средиземноморието, Балканския полуостров, Мала Азия. У нас вирее из храсталациите, горите, каменивите места и поляните на цялата страна, докъм 1000 м надморска височина.

Разпростиращо се птиче просо /Lithospermum diffusum/

Произхожда от Южна Европа и представлява декоративен полухраст със силно разклонени стъбълца, достигащи до 20 см височина. Листата са многобройни, тесни и късички, ярко зелени.

МАЛКА обява (до 76 символа)	РЕКЛАМА (в каре)	ОБЯВА (в каре)
2.00 лева	1.00 лв./см ²	0.50 лв./см ²

Вид на брой

Професор по математика среща свой бивш студент:

- И, как е?... Прилагате ли знанията, които съм ви предал и в живота?

- Ами, да... Наскоро си изтървах ключовете в една шахта, огънах една тел във формата на интеграл и си ги извадих...

- Ще ходим ли за риба?
- Аха.
- А пиене да вземем ли?
- Еее, да!
- А въдиците ще ги вземам ли?
- Да бе, да ги загубим някъде...

РЕДАКТОРСКА КОЛЕГИЯ:

Мария Самарджиева и Красимир Странджев